

OPIS DZIAŁAŃ MERYTORYCZNYCH PLANOWANYCH PRZEZ CENTRUM RZEŻBY POLSKIEJ W OROŃSKU W 2021 ROKU

I. Działalność wystawiennicza

1. Muzeum Rzeźby Współczesnej w CRP

Wystawa monograficzna Tomasza Domańskiego „Tomasz Domański. Pomniki czasu” (kontynuacja ekspozycji rozpoczętej w 2020)

Prezentacja artysty zorganizowana we współpracy z Ośrodkiem Kultury i Sztuki we Wrocławiu, inicjatora organizacji wydarzenia w Orońsku. Wystawa w Centrum Rzeźby Polskiej stanowi kolejną odsłoną cyklu „Tomasz Domański. Pomniki czasu”, realizowanego m.in. w Wałbrzyskiej Galerii Sztuki BWA.

Kuratorzy: Anna Podsiadły, Agnieszka Chodysz-Foryś, Henryk Gac

Termin: do 3 maja 2021

Wystawa Ursuli von Rydingsvard

Główna ekspozycja CRP w 2021 roku w przestrzeniach Muzeum Rzeźby Współczesnej, Galerii Oranżeria i parku. Wydarzenie zorganizowane wspólnie z Muzeum Narodowym w Krakowie i Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie. Ursula von Rydingsvard to amerykańska artystka polskiego pochodzenia (urodzona w 1942). Tworzy monumentalne rzeźby zbudowane z drewna cedrowego, brązu, a ostatnio też żywic poliuretanowych. Masywne prace artystki nawiązują do tradycji ludowej przedwojennej Polski oraz sztuki Podhala. Autorka nadaje swoim rzeźbom polskie tytuły, np. „Dla Gienka” czy „Damski Czepiec”. Rzeźby von Rydingsvard znajdują się m.in. w Museum of Modern Art w Nowym Jorku. Artystka otrzymała wiele nagród za swoją twórczość, w tym nagrodę Joan Mitchell (1997), Nagrodę Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury (1994), uczestnictwo w Fundacji Guggenheima i Narodowej Fundacji Sztuki. Wystawy rzeźbiarki odbyły się m.in. w Storm King Art Center – Parku Rzeźby pod Nowym Jorkiem (1992), Yorkshire Sculpture Park w Anglii (2014), Biennale w Wenecji (2015), Madison Square Park (2006).

Orońska ekspozycja von Rydingsvard będzie niewątpliwie jedną z najważniejszych wystaw w Polsce w 2021 roku. Rozmowy dotyczące pokazów zaczęły się w 2018 roku. Prezentacja w maksymalnej wersji wiąże się ze sprowadzeniem prac z kilku miejsc w USA i we Francji, wizytami studyjnymi osób z galerii reprezentującej artystkę, wydaniem monumentalnego katalogu. Przewidziane są starania o pozyskanie prac artystki do kolekcji rzeźby w Orońsku.

Kuratorka: Eulalia Domanowska
Współpraca: Henryk Gac, dr Jarosław Pajek
Termin: 15 maja – 15 sierpnia 2021

Wystawa premierowa Joanny Przybyły „Dźwięk jako natura”

(przeniesiona z roku 2020 ze względu na zmiany programu spowodowane pandemią)

Będzie to jedna z najoryginalniejszych orońskich prezentacji zbudowanych na kanwie nowatorskiej idei. Artystka używa gramatyki rysunku w tworzeniu instalacji dźwiękowych. Innowacyjny sposób osadzania dźwięku w architekturze wzmaga intensywność obserwacji, pobudza wrażliwość oraz poziom aktywności widza. Odbiorca staje się twórcą i częścią doświadczanej przestrzeni. Wielokanałowa instalacja dźwiękowa odtwarzana będzie przez głośniki umieszczone w Muzeum Rzeźby Współczesnej oraz na zewnątrz budynku. Nagrania instrumentów klasycznych składające się na kompozycję muzyczną instalacji dźwiękowej artystki zostaną przeprowadzone na najwyższej jakości sprzęcie w studiu radiowym.

Joanna Przybyła, ur. w 1959 w Raciborzu, mieszka i pracuje w Berlinie. Artystka tworzy w różnorodnych mediach, jak instalacja, rysunek, fotografia, design, muzyka, architektura czy tekst autorski. Ukończyła szkołę muzyczną I i II stopnia w Opolu. Studiowała w poznańskiej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w pracowniach Jarosława Kozłowskiego (rysunek) i Jana Berdyszaka (rzeźba) w latach 1979–1984. Szczególną rolę w pracach Przybyły, często monumentalnych, odgrywa natura, zwłaszcza drzewa, światło i powietrze. Artystka bada relacje między przyrodą a człowiekiem, zestawiając np. wypreparowane drewno z naturalnymi fragmentami drzew.

Kurator: Leszek Golec
Koordynator Henryk Gac
Termin: 4 września – 3 października 2021

Wystawa premierowa, zbiorowa „Rekonstrukcje – Polska Izrael Niemcy”

Wystawa rzeźb zrealizowanych na potrzeby ekspozycji, z możliwością ich zakupu do kolekcji CRP. Zaproszone artystki zajmują się rekonstrukcją architektoniczną opartą na osobistych i zbiorowych wspomnieniach autorek. Otoczenie nigdy nie jest pasywnym tłem, to czynnik kształtujący społeczeństwa, struktury architektoniczne są odzwierciedleniem epok, w których powstają, są także kanwą, na której wymienione twórcynie snują refleksję nad kondycją tożsamości grup i jednostek, które w tych strukturach żyją. Spojrzenie na te relacje z różnych stron będzie tematem wystawy pod roboczym tytułem „Rekonstrukcje – Polska Izrael Niemcy”. Artystki zostaną zaproszone na pobyt przed wystawą z prośbą o zapoznanie się z obrazem miast i miasteczek w otoczeniu Centrum Rzeźby Polskiej w celu stworzenia w Orońsku po jednej pracy na bazie ich polskich doświadczeń. Analogiczne wydarzenia – badanie i realizacje prac odbędą się w Izraelu i Niemczech. Wystawa będzie uzupełniona spotkaniami artystek z młodzieżą akademicką w ramach warsztatów dotyczących zagadnień kształtowania sztuki przez otoczenie i kształtowania otoczenia przez sztukę. Po pokazie w Orońsku wystawa zostanie zaprezentowana w Izraelu i w Niemczech.

Artystki biorące udział w wystawie:

Asta Gröting, ur. 1961 w Niemczech. Pracuje w wielu mediach (rzeźba, performans, wideo). Od 2016 roku rozwija projekt Berlin Fassaden składający się z serii negatywowych odlewów

ścian w monumentalnej skali. Prace Gröting ukazują upływ czasu, uwzględniając zgromadzone na fasadach kurz, brud, a także inne współczesne elementy, jak np. graffiti.

Monika Sosnowska, ur. 1972 w Polsce. Jednym z podstawowych punktów odniesienia w sztuce artystki jest architektura brutalistyczna oraz socmodernizmu. Sosnowska pracuje na styku architektury i rzeźby. Punktem odniesienia jest dla niej architektura i przedmioty codziennego użytku. Praca „Poręcz” (2008) to stalowa rzeźba w kształcie tytułowej poręczy montowanej na klatce schodowej i uciętej przy podstawie, z rytmicznie powyginanymi prętami. Artystka odnosi się do historii cywilizacyjnej powojennej Polski oraz do własnej prywatnej historii – dzieciństwa, które upłynęło w realiach późnego PRL-u.

Yael Efrati, ur. 1978 w Izraelu. W swojej praktyce artystycznej łączy fotografię i rzeźbę. Jej prace ukazują upływ czasu w wyniku obserwacji działania światła na rzeźbę, jego odzwierciedlenia za pomocą dokumentacji fotograficznej oraz iluzjonistycznej gry z perspektywą. Przewodnym motywem jej sztuki jest typowa architektura mieszkaniowa z lat 50. i 60. XX wieku, umeblowanie z melaminy i formiki, ceramiczne tarasy i podłogi, plastikowe okiennice, w której śledzi efekty światła i cienia.

Kuratorzy:

Sergio Edelsztein – kurator, autor tekstów. Założył i prowadził Artifact Gallery w Tel Awiwie (1987–1995). W 1998 roku, również w Tel Awiwie, założył Centrum Sztuki Współczesnej, którego jest dyrektorem i kuratorem. Był m.in. kuratorem Pawilonu Izraelskiego na 24. Biennale Sao Paulo (1998) oraz Pawilonu Izraelskiego na Biennale Weneckim w 2005 i 2013 roku.

Joanna Kiliszek – historyczka sztuki, kuratorka, menadżerka kultury. Pomysłodawczyni, ogólnopolskich badań „WIZUALNE NIEWIDZIALNE. Sztuki wizualne w Polsce stan, rola i znaczenie” prowadzonych na ASP w Warszawie we współpracy z prof. Dorotą Folgą-Januszewską i prof. Markiem Krajewskim (UAM, Poznań) (2014–2016). Pełniła m.in. funkcje dyrektorki Instytutu Polskiego w Berlinie (2001–2007) oraz wicedyrektorki Instytutu Adama Mickiewicza (2008–2014). Jest członkinią Polskiej Sekcji AICA (Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki) oraz OFSW. Mieszka w Berlinie i w Warszawie.

Koordynatorka: Weronika Elertowska

Koordynator: Henryk Gac

Termin: 16 października 2021 – 16 stycznia 2022 (wystawa w CRP)

Proponowane miejsca kolejnych ekspozycji:

1. Bat Yam Museum of Art w Izraelu
2. KunstMuseum Bochum (Niemcy), trwają rozmowy ze Stadtmuseum w Berlinie

1. Galeria Oranżeria w CRP

Wystawa premierowa Krzysztofa Franaszka „Chwila przed katastrofą”

Na ekspozycję składa się cykl prac rzeźbiarskich i instalacji przestrzennych, które spaja motyw światła. Światło stanowi ważną inspirację w twórczości artysty, pojawiającą się w jego pracach od wielu lat. Konceptyjne założenie wystawy zakłada mocny kontrast energii światła – symbolu powietrza, lekkości, ducha i materii ziemi. Często reprezentowany przez obiekty tworzone ze smoty, gumy, sadzy czy plastiku. Możliwie największa przeciwstawność formalna powoduje, że rzeźby charakteryzują się silnym wyrazem plastycznym, jednocześnie angażując przestrzeń otaczającą, dzieląc ją na strefy światła i cienia. Abstrakcyjne kompozycje charakteryzują się dużą sferą symboliczną. Nawiązują do pojęć oddziałujących na

podświadomość, uruchamiając sferę emocjonalną, prowadząc do ostatecznego dyskursu intelektualnego. Mrok – światło, ziemia – niebo, wewnątrz – zewnątrz, początek – koniec. Wystawa dedykowana jest przestrzeniom budynku galerii, której przeszklone ściany umożliwiają oglądanie ekspozycji również z zewnątrz. Zalany światłem pokaz spowoduje wyjątkową sytuację – wewnątrz rozświetli przez okna przestrzeń zewnętrzną. Dodatkowo wystawa planowana jest na okres zimowy, czas kiedy noce są bardzo długie. Budynek stanie się świetlistym punktem w przestrzeni parku i Centrum Rzeźby. Przyciągnie zwiedzających, spowoduje magiczną iluminację, możliwą do doświadczenia wewnątrz i na zewnątrz.

Kurator: dr hab. Maciej Aleksandrowicz

Koordinator: Weronika Elertowska

Termin: 16 stycznia – 21 marca 2021

Wystawa premierowa Ewy Śmigielskiej „Czas i miejsce się wybierze”

Ekspozycja organizowana we współpracy z domem Pracy Twórczej w Radziejowicach. Prezentacja jest wynikiem rezydencji artystycznej w CRP w 2020 roku. Tytuł wystawy odwołuje się do chińskiego przysłowia „Czas i miejsce Cię wybierze”. Artystka porusza aspekty niezwykle ważne w chińskiej rzeczywistości, takie jak skala, dźwięk, czasoprzestrzenność, a także odnosi się do kontekstów kulturowych. Obszarem działań artystycznych Śmigielskiej jest kształtowanie przestrzeni, w której funkcjonują ludzie w taki sposób, aby ich działanie narzucało przestrzeni kształt, przekształcało ją zależnie od ich ekspresji, stanów emocjonalnych, a wreszcie by można było prowadzić w niej zrozumiały dialog. Jej zainteresowania artystyczne koncentrują się na układach międzyludzkich osadzonych w zdefiniowanych przestrzeniach, także z udziałem aspektów dźwiękowych.

Ewa Maria Śmigielńska ukończyła z wyróżnieniem studia na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie na Wydziale Rzeźby w Pracowni Przestrzeni Audiowizualnej prof. Grzegorza Kowalskiego. Aktualnie pracuje na Wydziale Wzornictwa ASP w Warszawie. W swojej praktyce artystycznej zajmuje się rysunkiem, rzeźbą, wideo, wideoinstalacją oraz scenografią. Ma na koncie szereg wystaw zbiorowych i indywidualnych w kraju i za granicą (Chiny, Finlandia, Niemcy, Anglia, Rosja, Dania). Jest autorką scenografii, kostiumów i współautorką wideo do opery „Transkryptum” w reżyserii Wojtka Blecharza wystawionej w Operze Narodowej w Warszawie w 2013.

Kurator: Weronika Elertowska

Koordinator: Anna Podsiadły

Termin: 27 marca – 3 maja 2021

Wystawa Ursuli von Rydingsvard, część wystawy głównej

Kurator: Eulalia Domanowska

Współpraca: Henryk Gac, dr Jarosław Pajek

Termin: 15 maja – 15 sierpnia 2021

Wystawa Moniki Patuszyńskiej „Genealogia”

Monika Patuszyńska na co dzień wypowiada się za pomocą „przestrzeni negatywowych” będących porcelanowymi odlewami tworzonych przez nią form gipsowych. W projekcie „Genealogia” historia jej rodziny zostaje użyta jako filtr, przez który artystka może przyjrzeć się na nowo swemu procesowi twórczemu. Tym razem artystka postanowiła nawiązać do historii swojej rodziny, sposobu przenoszenia i dziedziczenia żalów i pretensji, narracji rodzinnych, proporcji faktów i zmyśleń, przeinaczeń i ubarwień. W projekcie spleta się wiele problemów poruszanych przez artystkę: granica pomiędzy unikatowością a masowością, badanie tożsamości miejsc i przemijania wartości, wreszcie jej fascynacja procesem odlewania i materiałem, jakim jest porcelana. Doświadczenie momentu przejścia i kryzysu interesuje ją od dawna. Opowiadał o nim projekt „Bastards & Orphans” realizowany w latach 2013–14, dotyczący tego co pozostało w sferze materialnej oraz intelektualnej po zamkniętych fabrykach porcelany, pytał o miejsce sztuki, designu, własności intelektualnej w życiu i w społeczeństwie

Kuratorzy: Anna Podsiadły, Bogusław Dobrowolski

Termin: 4 września – 3 października 2021

Wystawa premierowa Jacka J. Kolasińskiego „Królestwo z tego świata – La Gonâve”

W swoich dotychczasowych projektach multimedialnych artysta często odwoływał się do tematu tożsamości osobistej i narodowej związanej z miejscem, krajobrazem i przestrzenią indywidualną. Jego ostatnie projekty badawcze koncentrują się na koncepcji kreolizacji jako jednej z potencjalnych form adaptacji kulturowej, która odzwierciedla jego własne doświadczenia imigracyjne w USA. Obecne badania Kolasińskiego analizują złożoność tego fascynującego transkulturowego procesu krzyżowania środkowoeuropejskich i karaibskich tradycji, ich efektem jest powstanie kreolskiej Czarnej Madonny. W Orońsku Kolasiński, wykorzystując serię interwencji site-specific, tj. projekcje wideo, negocjuje nową „intersekcjonalność” haitańskiego systemu ikonograficznego i surowość neoklasycyzmu polskiego historycznego miejsca. Dr Jacek J. Kolasiński jest założycielem Ratcliffe Incubator of Art + Design w FIU College of Communication, Architecture + The Arts, jest profesorem nadzwyczajnym na Wydziale Art + Art History na Florida International University w Miami, gdzie pełnił funkcję dyrektora Wydziału przez pół dekady.

Kurator: Leszek Golec

Koordynator: Henryk Gac

Termin: 16 października 2021 – 16 stycznia 2022

3. Galeria Kaplica w CRP.

Wystawa Danki Jarzyńskiej „Impuls”

Autorka swoją wystawą chciałaby zwrócić uwagę na moc, jaką posiadają czynniki zewnętrzne w kształtowaniu naszego życia. I, w konsekwencji, jak ważny jest wybór tego, czemu pozwalamy na siebie wpływać. To od takich wyborów zależy nasza kondycja, której diagnozy ostatnio stały się niepokojące. Mamy wrażenie, że nasza cywilizacja rozsądziła się od wewnątrz i nie daje już poczucia bezpieczeństwa. Wszystko gdzieś leci, jesteśmy coraz dalej

od siebie nawzajem, a także od samych siebie. Artystka stara się tworzyć formy, które wywołają u odbiorcy pragnienie koncentracji i spotkania, przede wszystkim ze sobą.

W swoich pracach Danka Jarzyńska posługuje się naturalnymi materiałami. Każdy z nich – marmur, granit, brąz drewno czy ceramika – stawia inne wyzwania. Przechodzenie pomiędzy nimi pozwala wytworzyć coś interesującego także w przestrzeni „pomiędzy”, podczas realizacji różnych form. Twórczość artystki dotyka mierzenia się z naturą, rozmowie z nią, dążeniu do równowagi między kreacją a destrukcją. Ważne jest dla niej pochodzenie materiałów, z których buduje prace – świadomość, że w punkcie wyjścia są częścią ziemi i kiedyś do niej powrócą.

Kurator: dr Jarosław Pajek

Koordinator: Maria Pajek

Termin: 16 stycznia – 21 marca 2021

Wystawa Moniki Weiss – „Nirbhaya” („Kamienna rzeźba z wodą”)

Wydarzenie przeniesione z 2020 roku. „Nirbhaya” to kamienny sarkofag wypełniony wodą. Bezpośrednią inspiracją dla projektu stały się Brama Indii w New Delhi oraz łuk Tryumfalny w Paryżu. Odpowiedzią na symbolikę tych pomników poświęconych heroizmowi uczestników wojen jest sprzeciw artystki wobec ich statusu. Weiss kładzie łuk na ziemi i redukuje jego skalę do wielkości sarkofagu. Kontekstem dla projektu „Nirbhaya” są dwa rodzaje opresji – kolonialny ucisk miasta (New Delhi) oraz dramatyczna historia Jyoti Singh, chociaż jak sugeruje Monika Weiss „Nirbhaya” funkcjonuje również jako miejsce odrodzenia, refleksji i zachowania żywej pamięci.

Kuratorzy: Weronika Elertowska, Leszek Golec

Termin: 27 marca – 23 maja 2021

Wystawa Adolfa Ryszki „Wspomnienie mistrza”

Wystawa przypominająca postać wybitnego rzeźbiarza Adolfa Ryszki (1935–1995), który należy do grona niekwestionowanych autorytetów. Tworzył dzieła monumentalne, kameralne, portrety i plakiety. Jego prace nacechowane są wielką wrażliwością, posiadają w sobie niezwykły ładunek emocjonalny, są tajemnicze i poetyckie. Artysta posiadał wspaniałe umiejętności warsztatowe oraz wyczucie formy. Cechował go wyjątkowy szacunek do materii, w której tworzył. Wielu artystów pozostawało pod jego wpływem. Niezależność i indywidualność Ryszki sprawiły, że jego dorobek twórczy pozostaje odporny na upływ czasu. Wystawie w Kaplicy towarzyszyć będzie odtworzenie pracowni artysty w zaadaptowanej pracowni CRP. Uzupełnieniem prezentacji będzie sympozjum, dotyczące postaci artysty, jego twórczości i znaczenia dla CRP.

Kuratorzy: dr Jarosław Pajek, Anna Podsiadły

Termin: 5 czerwca – 4 lipca 2021

Wystawa premierowa Jarosława Kozakiewicza „Struktury rozgałęzione”

Jarosław Kozakiewicz jest artystą, którego dzieła sytuują się na pograniczu rzeźby, nauki i architektury. Od prawie trzech dekad w centrum jego praktyki artystycznej znajduje się

ludzkie ciało i relacje człowieka ze środowiskiem naturalnym. W powstających w duchu holizmu rzeźbach, działaniach typu environment, schematach architektonicznych i projektach kształtowania krajobrazu realizowanych w Polsce i Europie, Kozakiewicz łączy ciało człowieka z otaczającym światem. Artystyczno-architektoniczne projekty Kozakiewicza zawdzięczają swoją geometrię organizacji ludzkich zmysłów. Artysta, od 2007 roku, prowadzi artystyczny eksperyment polegający na odnajdywaniu nowych form dzięki manipulacji modułem powstałym w wyniku połączenia otworów ludzkiej głowy. Powstające w ten sposób rzeźby i wielkoformatowe archi-objekty są wyrazem zainteresowania artysty „cielesnym” wymiarem przestrzeni – zwraca on uwagę na to, iż człowiek jest bytem społecznym, będącym w ciągłym ruchu – jest procesem, którego życiowa przestrzeń powinna odzwierciedlać owo bycie w relacji ze środowiskiem i innymi. Koncepcja artysty w sposób polemiczny wpisuje się w długą tradycję wywodzenia architektury z proporcji i miary ludzkiego ciała, wyrażając jego krytyczną postawę wobec antropocentrycznego myślenia w architekturze. Kozakiewicz proponuje otwarcie materii architektury i uwzględnienie w myśleniu o niej relacji międzyludzkich, a także relacji człowieka do jego środowiska naturalnego. Nowe rzeźby, które powstaną na potrzeby prezentacji w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, będą kolejnym krokiem artysty w kierunku de-antropocentryzacji myślenia o architekturze i przestrzeni życiowej człowieka i otwarcia jej na procesy naturalne. Staną się tym samym kolejnym etapem jego refleksji nad miejscem człowieka w świecie przyrody. Geometryczne struktury wywiedzione z organizacji zmysłów człowieka w nowych pracach Kozakiewicza spletają się z organicznymi, rzeźbiarskimi formami przypominającymi gałęzie, korzenie roślin czy kłącza, wrastające w wyraźnie architektoniczne formy modułowe, rozrastając się w nich w niemal zwierzęcym procesie. Tym samym prace te są wyrazem przekonania artysty o nierozzerwalnym powiązaniu człowieka z głębokimi strukturami środowiska naturalnego, które są niezależne od coraz bardziej zaawansowanych technologicznie barier, wytwarzanych przez współczesną cywilizację. W ramach instalacji rzeźbiarskiej przygotowanej dla Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku powstanie zespół rzeźb/objektów wykonanych ze stali, drewna, materiałów organicznych i syntetycznych.

Kuratorzy: dr hab. Maciej Aleksandrowicz, dr Jarosław Pajek, Henryk Gac

Termin: 17 lipca – 3 października 2021

4. Galeria parkowa CRP

Wystawa po wiosennych warsztatach Międzynarodowej Płaszczyzny Współpracy Akademickiej Poznań / Tallin

Prezentacja towarzysząca wiosennej edycji międzynarodowych warsztatów uczelni artystycznych.

Kuratorka: Anna Podsiadły

Koordynatorka: Urszula Kaszewska

Termin: 26 marca – 26 kwietnia 2021

Wystawa po jesiennych warsztatach Międzynarodowej Płaszczyzny Współpracy Akademickiej (uczelnie uczestniczące: do ustalenia)

Prezentacja towarzysząca jesiennej edycji międzynarodowych warsztatów uczelni artystycznych.

Kuratorka: Anna Podsiadły
Koordynatorka: Urszula Kaszewska
Termin: 29 października – 29 listopada 2021

Wystawa Ursuli von Rydingsvard

Kuratorka: Eulalia Domanowska
Współpraca: Henryk Gac, dr Jarosław Pajek
Termin: 15 maja – 15 sierpnia 2021

Wystawa po Międzynarodowym Sympozjum Rzeźby Współczesnej

Prezentacja prac powstałych podczas sympozjum
Termin: 26 września – 10 października 2021

5. Ekspozycje stałe w CRP

- Ekspozycja historyczna – wnętrza z epoki Józefa Brandta
- Wystawa Magdaleny Abakanowicz, „Ukon” z cyklu „Gry wojenne”
- Ekspozycja parkowa – stała kolekcja rzeźby

6. Wystawa z okazji jubileuszu CRP „Historia Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku”

(propozycja dodatkowa)

Wystawa związana z jubileuszem 40-lecia instytucji, zorganizowana w przestrzeni Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. Prezentacja w atrakcyjnej wizualnie formie przybliży historię CRP: początki instytucji, najważniejsze wystawy oraz sylwetki artystów, związanych z Orońskiem. 40 lat Centrum Rzeźby Polskiej ukazane w takiej formie stanowić będzie ciekawą lekcję historii oraz przemian w sztuce. Do opracowania wystawy zamierzamy zaprosić grafika, który zaprojektuje spójną i atrakcyjną wizualnie formę wystawy.

Kurator wystawy oraz dokładny termin do ustalenia.

7. Inne przestrzenie wystawiennicze CRP

Wystawa fotograficzna

Prezentacja projektu fotograficznego dotyczącego wyeksponowania w CRP w Orońsku obrazów wykonanych w dawnej technice fotograficznej stosowanej w XIX w. Trwają ustalenia co do miejsca ekspozycji. Wystawa planowana jest dwuetapowo: pierwszy etap – prezentacja w orońskiej Oranżerii, drugi etap: prezentacja w przestrzeniach Pałacu lub Domu Rzeźbiarza.

Kurator: Anetta Szymłak-Minda
Termin: do ustalenia, prawdopodobnie wiosna 2021

Wystawa fotograficzna Czesław Czapliński „Rzeźbiarze”

Prezentacja portretów słynnych rzeźbiarzy, często przyjaciół artysty, których Czesław Czapliński fotografował w ciągu 40 lat swej działalności artystycznej w Nowym Jorku. Wystawa

stanowić będzie nawiązanie do 40-lecia CRP. Zaprezentowane zostaną portrety twórców związanych z Orońskiem i polską sztuką, m.in.: Magdaleny Abakanowicz (1930–2017), Beaty Czapskiej (1949), Anny Dębskiej (1929–2014), Wojciecha Fangora (1922–2015), Tomka Kawiaka (1943), Jerzego S. Kenara (1948), Tadeusza Mysłowskiego (1943), Wojciecha Siudmaka (1942), Gustawa Zemły (1931).

Kurator: dr Jarosław Pajek

Termin: lipiec – wrzesień 2021

Miejsce: Dom Rzeźbiarza CRP

8. Wystawy poza siedzibą CRP

Wystawa „Kunst. Kolekcja orońska” w Centrum Sztuki Galeria „EL” w Elblągu

Na wystawie zaprezentowane zostaną prace ukazujące różne tendencje i przemiany jakim podlega polska rzeźba XX i XXI wieku; od przykładów modernistycznej figuracji, abstrakcji i ekspresji po obiekty współczesne. Pokaz obejmie rzeźby, obiekty, instalacje i filmy będące dziełem artystów różnych generacji i stanowiących reprezentatywny zbiór polskiej rzeźby, m.in. Magdaleny Abakanowicz, Mirosława Bałki, Pawła Althamera, Sylwestra Ambroziaka, Wojciecha Fangora, Władysława Hasiora, Jerzego Jarnuszkiewicza, Marii Pinińskiej-Bereś. Pokazowi towarzyszyć będzie dokument zrealizowany w Rydze autorstwa Róży Fabjanowskiej i Sławomira Malcharka. Wystawa „Kunst” z kolekcji Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku prezentowana była wcześniej w Muzeum Narodowym w Rydze, Galerii Zbrojownia Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku w ramach międzynarodowego Kongresu Kuratorów Sztuki Współczesnej IKT oraz w Muzeum Rzeźby Współczesnej w Orońsku.

Kurator: dr Jarosław Pajek

Współpraca: Henryk Gac

Termin do ustalenia

Wystawa „DOTYK” w Centrum Marka Rothko w Dyneburgu na Łotwie

Kolejna (po Bydgoszczy, Berlinie i Kielcach) wersja projektu opowiadającego o haptyczności. W wystawie biorą udział artyści polscy i berlińczyk Thorsten Goldberg. Prezentujemy instalacje, obiekty, fotografie, wideo i rzeźby twórców różnych generacji, zarówno tak znanych jak Magdalena Abakanowicz, jak również młodych, jak Natalia Janus, Damian Reniszyn, których prace w różnorodny sposób odnoszą się do zjawiska haptyczności. Niektóre z prezentowanych realizacji można dotykać, ścisnąć, siadać lub leżeć na nich. Są również prace, które odnoszą się do dotyku artysty i kreacji w sztuce, ale również takie, które posiadają właściwości terapeutyczne, jak np. filmy opowiadające o warsztatach dla głuchoniewidomych, przeprowadzanych przez ponad 20 lat przez Ryszarda Stryjeckiego w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

Kuratorzy: Henryk Gac, Bogusław Dobrowolski

Termin do ustalenia

Wystawa po warsztatach Lab Oro w Centrum Marka Rothko w Dyneburgu na Łotwie

Wystawa zorganizowana we współpracy z Centrum Marka Rothko w Dyneburgu prezentować będzie wybrane prace powstałe podczas Międzynarodowych Plenerów Ceramicznych Lab Oro w CRP w Orońsku.

Kuratorzy: Henryk Gac, Bogusław Dobrowolski

Termin do ustalenia

Wystawa „Rekonstrukcje – Polska Izrael Niemcy”

prezentacje w Izraelu – Bat Yam Museum of Art i w Niemczech – KunstMuseum Bochum lub Stadtmuseum w Berlinie

Kontynuacja projektu zainaugurowanego w Orońsku. Artystki biorące udział w wydarzeniu – Asta Gröting (Niemcy), Monika Sosnowska (Polska), Yael Efrati (Izrael) i Anna Konik (Polska) – tym razem swe działania twórcze zrealizują w Izraelu i Niemczech. Wystawa będzie uzupełniona spotkaniami artystek z młodzieżą akademicką w ramach warsztatów dotyczących zagadnień kształtowania sztuki przez otoczenie i kształtowania otoczenia przez sztukę.

Kuratorzy: Sergio Edelsztejn, Joanna Kiliszek, Hans-Gunter Golinski

Program wystaw i wydarzeń może ulec zmianie w zależności od otrzymanych dotacji, a także zaistnieniu nieprzewidzianych okoliczności

II. Program własny instytucji

1. Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej

Program „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej” jest pierwszym w Polsce programem dedykowanym przestrzeni publicznej. Jest on skierowany do jednostek samorządu terytorialnego, w tym szczególnie do samorządowych instytucji kultury odpowiedzialnych za przestrzeń publiczną, oraz do twórców dzieł. Ma na celu podniesienie jakości przestrzeni publicznej w Polsce zarówno w wyniku oddziaływania na rzeczywiste otoczenie (realizacja nowych rzeźb według zamawianych projektów, rzeźb utrwalonych z istniejących modeli oraz rearanżacja rzeźb po przeprowadzonej konserwacji), jak również podniesienia świadomości estetycznej decydentów i odbiorców przestrzeni publicznej w wyniku popularyzacji kodeksu dobrych praktyk konkursów pomnikowych. W ramach programu można ubiegać się o sfinansowanie do 90% kosztów inwestycyjnych.

Pionierski na polskim gruncie program o zasięgu ogólnopolskim, jako nowa inicjatywa MKDniS, wzbogacony będzie szeregiem działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych. Swoją wiedzą i doświadczeniem podzieli się działający przy programie zespół sterujący, złożony z uznanych architektów, urbanistów, rzeźbiarzy, teoretyków i konserwatorów sztuki współczesnej.

III. Jubileusz 40-lecia CRP

W 2021 roku Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku obchodzi jubileusz 40-lecia działalności i właśnie wokół tego wydarzenia stworzyliśmy program. Zależy nam, by jubileusz był

prawdziwym świętem sztuki oddającym wyjątkowość Orońska i pozwalającym na integrację środowiska artystów wokół instytucji. Nad całością działań czuwać będzie powołany komitet honorowy, zamierzamy również wystąpić o odznaczenia dla artystów związanych z CRP.

1. Sympozja naukowe

Adolf Ryszka – sylwetka, dorobek, znaczenie dla CRP. Sympozjum towarzyszyć będzie wystawa w Kaplicy oraz odtworzona pracownia artysty w jednej z pracowni CRP.

Kuratorzy: dr Jarosław Pajek, Anna Podsiadły

Termin: 5–6 czerwca 2021

Jan Berdyszak – sylwetka, dorobek, znaczenie dla CRP

Kuratorzy: dr Jarosław Pajek, Maria Pajek, Anna Podsiadły

Termin: lipiec 2021

Ludzie CRP

Koordinator: Leszek Golec

Termin: 17 września 2021

Kolekcja CRP – sympozjum w ramach cyklicznej konferencji naukowej „Rzeźba współczesna”.

Tym razem spotkanie poświęcone będzie instytucji, spuściznie i kierunkach rozwoju .

Termin: listopad 2021

2. Spotkania honorowe z twórcami

– Jan Kucz

– Barbara Falender

– Mirosław Bałka

– Wanda Czełkowska

Terminy do ustalenia

3. Uroczystości z okazji jubileuszu

– uroczysta Rada Programowa z okazji 40-lecia – gremialne spotkanie wszystkich dyrektorów, dyrektorów artystycznych, przedstawicieli Ministerstwa i członków Rad Programowych

– kolegium redakcyjne Kwartalnika Rzeźby „Orońsko”

– artyści – „otwarty zjazd absolwentów”

– spotkanie mecenasów

– spotkanie dla pracowników CRP

– pole namiotowe dla młodzieży artystycznej

– koncert

Kurator: Leszek Golec

Koordinator: Dorota Monkiewicz

Termin uroczystości: 17–19 września 2021

4. Publikacje

– dodruki

– nowe pozycje

IV. Plenery i pobyty twórcze

1. Międzynarodowe Seminarium Rzeźby Współczesnej

W 2021 roku planujemy organizację II edycji seminarium rzeźbiarskiego, w założeniu stałej pozycji programowej CRP. W ramach spotkania oprócz warsztatów twórczych odbędą się wykłady i dyskusje dotyczące ważnych wyzwań współczesnej kultury i sposobów konfrontowania się z nimi artystów rzeźbiarzy.

Wydarzenie jest skierowane do profesjonalnych twórców oraz młodych adeptów sztuki, uczestniczących w projekcie jako wolontariusze. Podsumowaniem będzie wydawnictwo i wystawa. Organizacja seminarium poprzedzona zostanie zaproszeniem „open call” i weryfikacją projektów złożonych przez kandydatów. Działania artystyczne uczestników będą realizowane w oparciu o możliwości techniczne CRP oraz we współpracy z pracownikami Centrum. W ramach podsumowania symposium odbędzie się spotkanie i dyskusja z zaproszonymi gośćmi, którzy zajmują się percepcją i funkcjonowaniem rzeźby. Jednym z punktów programu symposium będą również warsztaty odlewnicze. We współpracy z partnerami postaramy się prezentować efekty symposium poza siedzibą CRP.

Koordinator: Anna Podsiadły

Termin: 26 września – 10 października 2021

2. Międzynarodowa Płaszczyzna Współpracy Akademickiej (MPWA) – interdyscyplinarny projekt edukacyjny skierowany do uczelni artystycznych

Plener i wystawa na terenie parku CRP: 1 ed. marzec, 2 ed. październik

Od 2015 roku CRP realizuje interdyscyplinarny, międzynarodowy projekt MPWA, który stanowi istotny punkt na drodze europejskiego dialogu między uczelniami artystycznymi. Jego celem jest wymiana idei artystycznych i edukacyjnych oraz integracja środowisk akademickich polskich i zagranicznych. Dotychczas do projektu przystąpiły polskie uczelnie artystyczne: Akademia Sztuk Pięknych z Warszawy, Krakowa, Gdańska, Wrocławia, Łodzi oraz Uniwersytet Artystyczny z Poznania, Akademia Sztuki w Szczecinie i Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz uczelnie zagraniczne: University of Ostrava, The Hungarian University of Fine Arts w Budapeszcie i Art Academy of Latvia.

MPWA zakłada 10-dniowe spotkania studentów wydziałów artystycznych oraz innych wydziałów uczelni polskich i zagranicznych dwa razy w roku (wiosną i jesienią) na terenie CRP. Każde spotkanie to inny temat sformułowany przez liderów reprezentujących daną uczelnię. To również okazja do dyskusji, prelekcji wygłoszonych przez zaproszonych gości i prezentacji twórczości. Wystąpienia te oraz referaty opiekunów i wypowiedzi uczestników stanowiąc będą podstawę do realizacji publikacji naukowej, która zawierać będzie również dokumentację z rezultatów spotkania. Pobyt w Orońsku podsumowuje zawsze wystawa poplenerowa prac zrealizowanych w ramach warsztatów, prezentowana na terenie CRP. Realizacje uczestników dopuszczalne są we wszystkich mediach od tradycyjnych technik po cyfrowe.

W związku z sytuacją epidemiczną (pandemia COVID-19) nie zrealizowano planowanego wiosną 2020 roku pleneru, w którym miały uczestniczyć uczelnie z Poznania i Tallina, odwołano także jesienną edycję wydarzenia.

W roku 2021 w edycji wiosennej wezmą udział dwie uczelnie: Eesti Kunstiakadeemia z Tallina w Estonii (Estonian Academy of Arts in Tallin) i Uniwersytet Artystyczny z Poznania. Liderami spotkania będą prof. Sławomir Brzoska i dr Jarosław Bogucki (Poznań) oraz prof. Taavi Talve (Tallin). Tematem spotkania zaś: *Problem cielesności w poszerzonym kontekście znaczeniowym oraz przestrzennym*. Trwają ustalenia co do uczelni, uczestniczących w jesiennej odsłonie MPWA.

Koordinator: Anna Podsiadły

Współpraca: Urszula Kaszewska

Termin: edycja wiosenna Poznań / Tallin

17–26 marca 2021

edycja jesienna: (uczelnie do ustalenia)

22–29 października 2021

Plan alternatywny na rok 2021

Pandemia COVID-19 wpłynęła na realizację planów w 2020 roku, weryfikując działalność instytucji i przenosząc aktywność do Internetu. Wiele wydarzeń planowanych wiosną zostało wstrzymanych i przesuniętych na termin jesienny, realizacja innych (np. wystawa Hasior / Rycharski) okazała się niemożliwa. W przypadku powtórzenia sytuacji i ograniczeń w udostępnianiu Centrum przygotowało plan alternatywny działalności w 2021 roku.

1. Cykl wirtualnych spacerów po wystawach

Wirtualne oprowadzenie po wystawach przeznaczone dla różnych grup odbiorców. Oprowadzanie on-line umożliwi uczestnictwo w orońskich wydarzeniach szerokiej publiczności.

Prowadzenie: kuratorzy przy udziale artystów prezentujących swoje wystawy

2. Sympozja naukowe w formie on-line (w ramach jubileuszu 40-lecia CRP)

– **Adolf Ryszka** – sylwetka, dorobek, znaczenie dla CRP

Kuratorzy: dr Jarosław Pajek, Anna Podsiadły

Termin: 15 maja 2021

– **Jan Berdyszak** – sylwetka, dorobek, znaczenie dla CRP

Kuratorzy: dr Jarosław Pajek, Maria Pajek, Anna Podsiadły

Termin: lipiec 2021

– **Ludzie CRP**

Koordinator: Leszek Golec

Termin: 17 września 2021

– **Kolekcja CRP**

Symposium w ramach cyklicznej konferencji naukowej „Rzeźba współczesna”. Tym razem spotkanie poświęcone będzie instytucji, spuściznie i kierunkach rozwoju.

Termin: listopad 2021

3. Jubileusz 40-lecia CRP w formie on-line

– publikacja nowych wydawnictw

– intensywna promocja instytucji

– produkcja filmów-opowieści o początkach CRP etc.

4. Cykl „Wystawy CRP” (w ramach jubileuszu)

Cykl przedstawiający w formie on-line najważniejsze wystawy realizowane przez instytucję zarówno w Polsce, jak i za granicą (m.in. Procki, Dunikowski, Abakanowicz, Więcek, cykl wystaw „Kunst”, „Dotyk”, „5 ton rzeźby”)

Prowadzenie: kuratorzy, artyści uczestniczący w wydarzeniu

5. Cykl „Twórczość w Orońsku” (w ramach jubileuszu 40-lecia CRP)

Cykl przedstawiający w formie on-line najważniejsze plenery realizowane przez Orońsko: Lab Oro, Triennale Młodych, osób głuchoniewidomych, MPWA itp. Prezentacje ze zdjęciami i filmami archiwalnymi przybliżą klimat warsztatów oraz przypomną osoby, które tworzyły w orońskich pracowniach.

Prowadzenie: koordynatorzy, kuratorzy, przy udziale artystów uczestniczących w wydarzeniach

– emisja wywiadów z artystami, związanymi z Orońskiem,

– prezentacja orońskich pracowni twórczych (odlewnia, stolarnia, pracownia obróbki metalu, pracownia ceramiczna) etc.

6. Konferencja „Rzeźba współczesna” w formie on-line

Międzynarodowa konferencja naukowa realizowana od 2016 roku, której celem jest szeroka, wielowymiarowa refleksja na temat rzeźby i jej miejsca we współczesnej sztuce.

Koordynatorka: Dorota Monkiewicz

7. Poprawa dostępności wirtualnej – kontynuacja

Ciąg dalszy działań zainaugurowanych w 2020 roku. Publikacja w Internecie materiałów archiwalnych, emisja filmów o CRP, produkcja i publikacja cyklu filmów o kolekcji CRP, filmy edukacyjne, itp.

8. Cykl działań edukacyjnych – warsztaty on-line

Cykliczne zajęcia edukacyjne, dedykowane różnym odbiorcom, udostępniane na stronie internetowej CRP i w mediach społecznościowych instytucji:

– tematyka dotycząca bieżących wystaw

– zajęcia poświęcone ekologii

– warsztaty plastyczne, m.in. zajęcia z ceramiki

Prowadzenie: edukatorki CRP, przy ewentualnym udziale artystów – autorów omawianych wystaw.

9. „Lekcje plastyki” on-line.

Cykle cotygodniowych „lekcji plastyki” skierowanych do różnych grup wiekowych, udostępniane na stronie internetowej CRP i w mediach społecznościowych instytucji.

Prowadzenie: edukatorki CRP

10. Cykl publikacji

Realizacja planu wydawniczego

11. Cykl „Magazyn zbiorów” – kontynuacja

Promocja kolekcji CRP poprzez emitowanie w Internecie filmów o wybranych dziełach ze zbiorów CRP. O rzeźbach z różnorodnej kolekcji CRP opowiadają kuratorka i konserwatorka, przybliżając zagadnienia problemowe, historię prac i tajniki ich konserwacji.

12. Rezydencje artystyczne

(realizowane w miarę możliwości – w oparciu o wytyczne zw. z COVID-19)

Kontynuacja programu, rozpoczętego w 2020 roku.

Sporządził:

dr hab. Maciej Aleksandrowicz

dyrektor Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku wraz z zespołem